

Prof. dr hab. Andrzej Kokowski, ul. Ulanów 9/8, PL-20-554 LUBLIN, tel. 0048-81-5272908

*****

Instytut Archeologii UMCS, Plac Marii Curie Skłodowskiej 4, 20-031 LUBLIN

e-mail: berig1@gazeta.pl

Stipendiat der Alexander von Humboldt Stiftung

Korrespondent Mitglied der Deutschen Archäologischen Instituts

Mitglied der KAFU (Kommission zur Erforschung von Sammlungen archäologischer Funde und Unterlagen aus dem nordöstlichen Mitteleuropa)

Członek Komisji Okresu Przedrzymskiego i Rzymskiego Unii Nauk Pra- i Protohistorycznych

Laureat Nagrody „Popularyzator Nauki 2008”

Lublin, 17.02.2020

OCENA

dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego
doc. PhDr. Eduarda Droberjara, PhD
na stanowisko profesora Klasická Archeológia
Trnavskej Univerzity v Trnave

Doc. Ph.Dr Eduard Droberjar, PhD należy do grona najbardziej rozpoznawalnych archeologów zajmujących się okresem rzymskim w Europie środkowej. Jego dorobek naukowy jest bardzo ważnym elementem rozumienia procesów dziejowych w obrębie świata germańskiego i powiązania ziem czeskich oraz morawskich z otoczeniem. Nie mniej swoją ocenę chcę przeprowadzić w trzech blokach tematycznych: 1. dydaktyka, 2. nauka, 3. organizacja nauki.

Moja ocena jest tym łatwiejsza, że Kandydat na Profesora Uniwersytetu w Trnawie obraca się w bliskim moim zainteresowaniu obszarze naukowym – jego dorobek jest mi nie tylko znany, gdyż posiłkuję się nim na co dzień; ale również przez pewien czas piastował On stanowisko profesora nadzwyczajnego w Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, gdzie bardzo mocno zaznaczył swój naukowy temperament.

Ad. 1 – dydaktyka.

Z przedstawionej dokumentacji działalności dydaktycznej Kandydata wynika duże doświadczenie w tym zakresie. Zdobywał je również w różnych uniwersytetach, w tym zagranicznych, stawiających odmienne wymagania i budujących odmienne programy dydaktyczne. Różnorodność prowadzonych zajęć: klasyczne wykłady, zajęcia źródłoznawcze i seminaria (licencjackie oraz magisterskie) są tutaj najlepszym dowodem sprawności pedagogicznej Kandydata. Jego wykłady, a wiem to z doświadczenia, są świetnie skonstruowane i opatrzone starannymi prezentacjami. Lista magistrantów i doktorantów nie jest co prawda imponująca, ale z drugiej strony może to być wynikiem ponadprzeciętnych wymagań stawianych przed dyplomantem. Przykładem tego niech będzie znakomita praca magisterska której promotorem był E. Droberjar, przeprowadzona w Lublinie (mgr Izabela Wnuczek). Po prostu wymagała od studentki zaangażowania nieomal na poziomie doktoratu.

W kontekście predyspozycji dydaktycznych ważne jest też stwierdzenie szerokich horyzontów poznawczych, jakie E. Droberjar oferuje studentom. Nie unika problematyki spoza obszaru okresu rzymskiego, jak też tych spoza obszaru świata germańskiego. To rzadka umiejętność, świadcząca o erudycji przyszłego profesora.

W tej samej kategorii należy rozpatrywać też badania wykopaliskowe prowadzone ze studentami oraz towarzyszące im zajęcia z zakresu metody. To ważny element kształcenia przyszłych archeologów i przygotowywania ich do pracy zawodowej. Eduard Droberjar świetnie łączy umiejętności praktyczne i teoretyczne w procesie dydaktycznym.

Ad. 2 – nauka

Eduard Droberjar ma na swoim koncie trzy publikacje „pomnikowe”, które pozostaną w dorobku europejskiej archeologii na zawsze. „Encyklopedie římské a germánské archeologie ...” (BAB01) – to znakomity przewodnik po archeologii Czech i Moraw, mający znaczenie słynnego „Reallexikon”; do którego sięgają często nie tylko studenci, ale również profesjonaliści. Drugą publikacją jest, chyba najczęściej wykorzystywana w archeologii środkowoeuropejskiej, monografia Kandydata – „Studien zu den germanischen Siedlungen ...” (AAB01), będąca wzorem dla podobnych przedsięwzięć, szczególnie docenianym w archeologii polskiej i ukraińskiej. W końcu opracowanie cmentarzyska z miejscowości Dobřichov (AAB02) należy do kanonu podstawowej literatury źródłoznawczej archeologii germańskiej, zresztą tak samo jak monografia cmentarzyska w Štibořicach (ABB01).

Osobiście cenię sobie jeszcze obszernie opracowanie na temat kultury Grossromstedt (tutaj jako dobřichovská skupina – ABB03). To kapitalne studium bardzo trudnych materiałów i niełatwej, „skamieniałej” w interpretacji problematyki. Zresztą świetnie je uzupełnia tekst o tzw. „plaňanskej skupine” (AFD01).

Siłą rzeczy E. Droberjar koncentruje swoją uwagę na dziejach Czech i Moraw. Co prawda większą uwagę przykładał to tej pory do dziejów Markomanów (lista publikacji jest bogata), ale z równą swobodą badał problematykę młodszego okresu rzymskiego i okresu wędrówek ludów. Jego podsumowania w odniesieniu do wskazanego przedziału chronologicznego (ABB04, ABD05, ADF07, AEE02, AFC06) są nie tylko ważne, ale również interesujące.

O sprawności warsztatu naukowego Kandydata świadczą opracowania podsumowujące stan wiedzy o źródłach i je porządkujące. To one budzą najwięcej naukowych emocji i najszybciej trafiają do obiegu naukowego. Z równą swobodą porządkuje On wiedzę o trudnym materiale ceramicznym (np. ABC01, AFC08) jak o wytworach metalowych (ABD01, ADF05, ADF07, AEC01, AEF04, AFC05, BED02) i importach antycznych (ABD03, ADF06, ADF12, AFC04, AFD02).

Z pozostałego dorobku ważne są publikacje zwracające uwagę na kontakty środowisk obszarów Czech i Moraw z obszarami na północ od Karpat, szczególnie z kulturą wielbarską (AEE01, AEE01, AFC09, ADF09). Chociaż trudno tutaj pominąć równie ważny tekst o grobach z bronią na terenie Moraw (AFC01).

Wszystkie, wskazane numerem publikacje, znajdują się w szerokim obiegu naukowym i mogą uchodzić za naukowy identyfikator Eduarda Droberjara – co nie umniejsza znaczenia publikacjom przeze mnie nie wyszczególnionym.

W tej kategorii oceny mieści się jeszcze aktywność konferencyjna Kandydata. Należy podkreślić, że wszystkie wystąpienia na konferencjach międzynarodowych stanowiły istotny element poznawczy i inspirujący. O wadze i powadze tych wystąpień świadczy fakt, że wszystkie zostały opublikowane i to często w materiałach uznawanych za wchodzące do kanonu podstawowego warsztatu badawczego, jak chociażby konferencja z cykl „Grundprobleme ...”

3. organizacja nauki

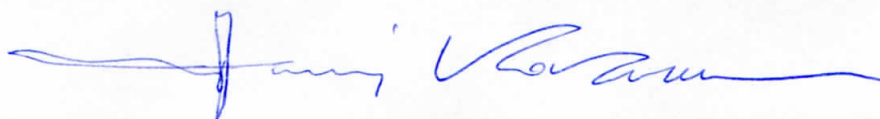
Największym sukcesem Eduarda Droberjara jest – bez wątplenia – idea konferencji „Archeologie barbarů” (FA1). Stworzył nie tylko szerokie forum na którym prezentowane są materiały „Europa barbarica” ale również dyskutowane ich znaczenie, chronologia, poprawność interpretacyjna. Efektem każdej konferencji jest monumentalna publikacja, która staje się podstawowym odniesieniem dla wiedzy o najnowszych odkryciach i badaniach w Czechach, na Morawach w Słowacji i Polsce. Konferencja ma formułę otwartą, co ma swoje zalety i wady. Zaletą jest szansa dla młodych archeologów zaistnienia na forum międzynarodowym; wadą – nierówny poziom publikowanych tekstów. Zdarzają się po prostu od czasu do czasu takie, które nie najlepiej świadczą o ich autorach.

Wyobrażam sobie, że Eduard Droberjar przypisze kontynuowanie tej idei Uniwersytetowi w Trnawie, a to zagwarantuje „z marszu” obecność tamtejszej archeologii na forum międzynarodowym; a co najważniejsze – rozpoznawalność badawczą, przynajmniej w zakresie badań „Archeologie barbarů”. Zresztą, przy odpowiednim wsparciu organizacyjnym działalność Kandydata może przysporzyć wiele splendoru tej uczelni.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją w oparciu o moją wiedzę na temat działalności naukowej doc. Ph.Dr. Eduarda Droberjara, Ph.D **w pełni popieram** jego kandydaturę w konkursie na stanowisko Profesora w uczelni „Trnavská univerzita v Trnave”. Uważam, że spełnia On oczekiwania Uniwersytetu stawiane wobec pozycji naukowej kandydata, doświadczenia dydaktycznego i umiejętności organizacyjnych.

Oświadczam, że moją ocenę przeprowadziłem w zgodzie z własną wiedzą, sumieniem i interesem archeologii. Nie jest ona obciążona jakimikolwiek uprzedzeniami czy czynnikami zewnętrznymi. Za jej treść i formę biorę pełną odpowiedzialność.

[–] prof. dr hab. *Andrzej Kokowski*